

Kotoistuksen ohjaus- ja seurantaryhmän yleiskokous 25.5.2005

Paikka: Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen auditorio

Aika: 25.5.2005 klo 14.00-16.30

Osanottajaluettelo on liitteenä 1.

Tilaisuuden kutsun perusteksti on liitteenä 2.

Tilaisuuden ajankohdasta päätettäessä uskottiin, että Unicode ehtisi siihen mennessä julkaista myös kotoistushankkeen käsittelyn kohteena olleen version 1.3 CLDR-tietokannasta. Sillä, ettei näin ollut tapahtunut, ei kuitenkaan ollut olennaista merkitystä tilaisuuden kulkuun muuten kuin saatavissa olleen dokumentaation osalta.

Tilaisuuden avasi hankkeen sihteerinä toimiva Erkki Kolehmainen ohjausryhmän puheenjohtajan, Kimmo Koskenniemen sairastuttua. Avauksessa korostettiin hankkeen läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. Avainasemassa määrityksistä päätettäessä ovat sekä jäseneksi ilmoittautuneilta että muilta kustakin kohdealueesta kiinnostuneilta saadut kannanotot. Ohjausryhmän ja sen asettamien työryhmien rooli rajoittuu esitysten valmisteluun ja niistä saatuun palautteeseen pohjautuvien johtopäätösten tekoon. Pyrkimyksenä on saavuttaa mahdollisimman pitkälle menevä konsensus, joten ristiriitaiset kannanotot johtavat pääsääntöisesti ensin uuteen kannanottopyyntöön ja vasta tämän jälkeen perusteltuun päätökseen. Useimmiten joudutaan kuitenkin jo ennen vahvistusta tilapäisesti käyttämään jotakin, mahdollisesti vielä muuttuvaa arvoa.

Monissa laajoissa kotoistustoteutuksissa mukana olleen BowneGlobalSolutionsin Suomen maajohtaja Mikko Hakkarainen valotti kiinnostavassa esityksessään kotoistustyön ja -hankkeen merkitystä alan toimijoille.

Hakkaraisen esityksen jälkeen Kolehmainen esitti katsauksen hankkeen nykytilaan ja lähiaikojen työkohteisiin. Esitys on tämän muistion erillisessä liitteessä 3.

Kaarina Nazarenko esitteli vetämiensä nimisuomennostyöryhmien työtä.

Ensimmäisessä kielten nimä koskevassa kannanottopyynnössä pyrittiin noudattamaan suomen kielen ortografiaa kirjoittamalla suhu-s ja soinnillinen suhu-z pääsääntöisesti hattutarkkeella (š ja ž), ei sh ja zh, ja angloamerikkalaisen j-äännettä merkitsevän y:n sijasta kirjoitettiin tavallisesti suomen kielen ääntämyksen mukainen j.

Saadun, melko runsaan palautteen vuoksi on näistä periaatteista peräännytty ja päädytty esittämään aiottua useamman kielen nimi sitaattilainana (joka on usein englannin kielelle mukautettu). Monissa tapauksissa onkin esityksen š nyt vaihdettu (takaisin) sh:ksi, tš:n sijaan on kirjoitettu ch, ž:n sijaan zh, j:n (ja diftongitapauksissa i:n) sijaan on kirjoitettu y, dž puolestaan on merkitty j:llä.

Myös kielten nimiä tarkentavien määreiden esitystapaa on muutettu vastaamaan esitettyjä toiveita, varsinkin, kun käytössä olevien kielten nimien voi odottaa esiintyvän aakkostetuissa valikoissa. Rinnakkaisnimien käyttöä ei kuitenkaan ole olennaisesti laajennettu, ja vanhentuneiden nimien käyttöä on pyritty johdonmukaisesti välttämään.

Kielten nimistä käytiin erityisen vilkasta keskustelua, mikä antaa toiveita siitä, että jatkokannanotto-kierroksella kommentteja esittävien piiri laajenee ja monipuolistuu entisestään.

Maiden ja alueiden nimien suomennokset ovat selvästi vähemmän ristiriitaiset, joskin myös niistä on esitetty melkoisesti kommentteja. Sekä kielten että maiden ja alueiden nimien suomennoksista tuodaan jatkokannanottokierrokselle uusien lisäksi kaikki nimet, joista on esitetty kommentteja.

Nazarenkon esityksen jälkeen Marja Kantonen esitteli vetämänsä aikaan liittyviä määrittelyjä käsittelevän työryhmänsä työtä. Kun näistä määrittelyistä on esitetty varsin vähän kommentteja, tuodaan ne kokonaisuudessaan uudelle kannanottokierrokselle. Näin myös siksi, että määrittelymahdollisuudet ovat selkiytyneet ja osin myös muuttuneet CLDR-teknisen komitean työn edetessä.

Kantosien esityksen jälkeen Troy Korjuslommi esitteli vetämänsä merkkivalikoimia ja niiden lajittelua käsittelevän työryhmänsä työtä. Myös nämä määrittelyt tuodaan uudelle kannanottokierrokselle.

Kannanottojen esittäminen on erityisen tärkeää, koska mielipiteet, joita ei näin tuoda esiin, eivät voi vaikuttaa vahvistettaviin määrityksiin. Määrittelyprosessi kun on kunkin esityksen ja etenkin sen jatkokäsittelyn osalta avoin ja läpinäkyvä.

Helsingissä 30.6.2005

Toimeksi saaneena,

Erkki I. Kolehmainen

Liite 1.

Kotoistuksen yleiskokouksen 25.5.2005 osanottajat

Yhteisöjen edustajat:

Bowne Global Solutions: Mikko Hakkarainen (vieraspuhujana)

Bowne Global Solutions: Marja Kantonen

Helsingin Sanomat: Kaarina Nazarenko

Helsingin yliopisto (AAKKL): Bertil Tikkanen (ei jäsen)

Helsingin yliopiston kirjasto: Kaisa Paavilainen

Kotus (Kielitoimisto): Pirjo Hiidenmaa

Kotus (Kielitoimisto): Salli Kankaanpää

Kotus: Erkki I. Kolehmainen (t.s.)

Kotus: Klaas Ruppel

Microsoft: Esko Sario

Opetusministeriö: Markku Suvanen

Sisäasiainministeriö (JUHTA): Tommi Karttaavi

Tietotekniikan liitto: Pentti Saastamoinen

Valtioneuvoston kielipalvelu: Tellervo Hyttinen

Valtioneuvoston tietoyhteiskuntaohjelma: Jaana Kaakkola

Lähinnä yksityiset:

Tuomo Ilomäki

Troy Korjuslommi

Jukka K. Korpela

Liite 2.

KUTSU Kotoistuksen yleiskokoukseen 25.5.2005 klo 13.00

Kollegat

Tervetuloa kotoistuksen yleiskokoukseen, joka pidetään aiemmin ilmoitetun mukaisesti keskiviikkona 25.5.2005 klo 13.00 Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen auditoriossa. Osoite on Sörnäisten rantatie 25, käynti 6. kerroksen kautta.

Kokouksessa mm. esitellään tämänhetkiset määrätykset ja niiden taso. Nyt tärkeimpänä työkohteenamme ollut Unicoden Common Locale Data Repositoryn (CLDR) versio 1.3 julkaistaan vielä ennen kokousta. Kokoukseen mennessä myös hankkeen verkkosivut päivitetään (osoitteessa <http://kotoistus.fi> tai <http://www.kotoistus.fi>). Kokouksessa myös keskustellaan hankkeen muista, osin jo käynnistetyistä työkohteista.

Kotoistustyön merkitystä alan toimijoille valottaa esityksessään Bowne Global Solutionsin Suomen maajohtaja Mikko Hakkarainen.

Käytännön järjestelyjä varten pyydämme ilmoittamaan osanotosta 20.5.2005 mennessä osoitteeseen kotoistus (at) kotus.fi.

Seurantaryhmään ilmoittautuneiden lisäksi tilaisuuteen kutsutaan myös muita kannanottoja esittäneitä.

Yhteistyöterveisin,

Erkki I. Kolehmainen
koordinaattori, tietotekniikan kotoistus
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (Kotus)
Sörnäisten rantatie 25
00500 Helsinki
(09) 7315 252, 0400 825 943
erkki.kolehmainen (at) kotus.fi